СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIX. Ч. 106. Джерзи Сити, Н. Дж., пятниця, 8. травня 1931. VOL. XXXIX. No. 106. Jersey City, N. J., Friday, May 8, 1931. THREE CENTS.

БИЗНЕС ДАСТЬСЯ ПОПРАВИТИ ТІЛЬКИ ЗУСИЛЛЯМИ ВСІХ ДЕРЖАВ

ВАШИНГТОН. — На Конгресі Міжнародньої Торговельної Палати дебатовано далі над способами заради економічній депресії. Назагал ствержено, що депресія є така загальна, що можна її ліквідувати тільки при тісній кооперації всіх держав. Разом з тим піднесено, що, не зважаючи на те, чи яка держава ставиться до Ліґи Націй, треба використати машину Ліґи для поправи економічних відносин у світі.

Зі справ, які піднесено, заслугує на особлившу увагу справа високих платень. Альойзи Маєр, президент европейського сталевого картелю, згадав на те, що в Німеччині реґулює платні у великій мірі правительство, але з того, що платні йдуть угору, є мало користи, бо разом з тим зростають кошти удержання. Тому, каже Маєр, треба звертати більше увагу на те, щоби в першу чергу маліли кошти удержання життєвої стопи, а тимсамим відпаде потреба підвищування заробітних платень.

ПРОТИ ВИСОКОГО МИТА.

НЮ ЙОРК. — Економісти, адвокати, редактори і промисловці покликали до життя „Кавнсіл фор Тариф Рідокшен", яка змагає до того, щоби найближчий конґрес зменшив ухвалену в 1930 р. тарифу, яку вважають одною з головних причин теперішньої економічної депресії.

РОБІТНИКИ І ВЕТЕРАНИ ПРОТИ ПРОГИБІЦІЇ.

АТЛЕНТИК СІТИ. — Незабаром відбудуться наради представників зорганізованого робітництва і ветеранів у справі основання третьої політичної партії, яка матиме за ціль знесення прогибіції.

Наради ті вестиме з одного боку Метю Вол, заступник президента Американської Федерації Праці, а з другого ґенерал Джан Гартнер, командант „Армі енд Нейві Юніон".

ПОМЕР ФІЛЯНТРОП І ГРОМАДСЬКИЙ ДІЯЧ.

НЮ ЙОРК. — Помер із старости Роберт Вікс де Форест, літ 84, відомий широко зі своєї діяльности на полі громадським, культурним і гуманітарним. За останні 18 літ був він директором „Метрополітен Мюзеум оф Арт."

ЯК ВИТРАЧУВАЛИСЯ МІЛІОНИ НА ШКОЛИ.

НЮ ЙОРК. — Контрольор Чарлз Бері закинув публично Джорджови Раєнови, президентови „Борд оф Едюкейшен", що місто витрачує непотрібно грубі міліони нібито на шкільну справу, а поправді гроші ті йдуть до кишені ріжних спекулянтів і хабарників. І так, коли мають будувати в якімсь місці школу, то про це вже заздалегідь втаємничені ріжні люди, котрі закуповують там будинки, а потім відпродують їх містови по ціні в десятеро більшій від тої, яку вони заплатили.

Мейор Вокер каже, що та кампанія проти „Борд оф Едюкейшен" є републиканським виборчим триком, який хоче відвернути населення від економічної депресії, котрої виновницею є републиканська адміністрація.

ЛАТИНСЬКА АМЕРИКА Й ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ — ДВА СВІТИ.

НЮ ЙОРК. — Д-р Гармодіо Аріяс, панамський посол до Вашингтону, каже, що це є помилкою думати і проповідати, що нема ніякої ріжниці між народами Полудневої і Північної Америки. Бо у такім говоренню криється імперіялізм Злучених Держав. Так принаймні вияснюють собі ту справу в Полудневій Америці. Бо правдою є, що в краях Латинської Америки живуть люди, виховані на іншій культурі й інших звичаях та обичаях, ніж населення Північної Америки. І тому треба добре вистудіювати, що є спільного, а що нас ріжнить, бо допера такі студії доведуть до дійсного зближення.

ФАРМЕР І ПРЕЗИДЕНТ ГУВЕР.

ВАШИНГТОН. — Сенатор Діл твердить, що американський фармер не годен зрозуміти одного: чому републиканська партія далі форсує Гувера на президента. На думку фармера, Гувер не зробив нічого, що поліпшилоб його долю. Вартість срібла впала, а тимсамим зліквідовано вивіз американської пшениці до Орієнту. А президент не зробив нічого, щоби була скликана яка конференція в справі піднесення вартости срібла. Президент попер високу тарифу, а її наслідок такий, що фармер мусить платити вищі ціни за американські товари; ціна на пшеницю й інші продукти впала ще нижче, ніж була до заведення нової тарифи.

ВІДЖДЖАЮТЬ ВІДВІДУВАТИ ГРОБИ ПОЛЯГЛИХ.

НЮ ЙОРК.—На кораблі „Джордж Вашингтон" відїхала група американських матерей, котрі хочуть відвідати гроби своїх синів, які поляглі на французьких полях битви підчас світової війни.

„Голд Стар Модерс" їдуть на кошт правительства, так як і минулого року.

ЖІНКИ ЧЕРЕЗ ОКЕАН.

НЮ ЙОРК. — До перелету через Атлянтійський океан готуються дві славні летунки, а то Мисс Рут Нікольс і Мисс Лявра Інґолс.

БОЛГАРСЬКИЙ КОРОЛЬ СЕРЕД НАРОДУ.

Немов казочний султан Гарун Аль Рашід, відбув болгарський король Борис чотириденну мандрівку по північних околицях Болгарії, щоби пізнати життя болгарського народу, його потреби та клопоти.

В столиці ніхто не знав, де подівся король. Ніодин міністер, навіть премієр, не знав про подорож короля.

А тимчасом Борис, підобравши собі невеличку дружину, в товаристві брата, князя Кирила, мандрував по болгарських селах.

Король ніколи ніде не зрадив, хто він є, ніде не голосився, в ніяких урядах, мешкав у селян, з ними обідав та спав у селянських хатах.

В селі Залізне король був присутній на засіданню громадської ради. Спершу не хотіли його туди впустити й щойно на інтервенцію поліціянта, мовляв, приїхав урядник з Софії, впущено короля і його дружину.

А щойно в два дні пізніше загомоніло в селі, що то сам король Борис був в громадському уряді. Селяни зажурилися, бо на раді громадській богато дечого говорили про уряд та податки...

Тепер в цілій Болгарії всі громадські уряди стережуться, бо не відомо, чи хтось чужий, який прийшов в гостину до села, не є королем.

ЗГОРІЛО 200 ДОМІВ.

В литовськім місті Плюнгіяни біля Ковна пожежа знищила 200 домів. Понад 200 родин опинилося без даху над головою.

ЩО МАЄ ПОЛЬЩА НА ЕКСПОРТ?

Польща, а спеціяльно її столиця Варшава, продукує велике число зручних кешеньковних злодіїв, яких висилає в ріжні европейські краї та до Злучених Держав. В продукції цього товару Польщу ніхто ще не випередив, а поліція в ріжних світових державах завсіди має немало клопоту з ним. Ніяка кишеня не укриється перед зручними варшавськими кешеньковцями. Варшавський кореспондент „Шікаґо Трибюн" доносить, що американський конзулят у Варшаві має спеціяльну кімнату, де польські іміґранти можуть розбиратися, щоби видобути заховані гроші. Варшавські кишеньковці належать до міжнародньої злодійської юнії і мають звязки з визначними злодійськими ватажками в цілім світі. Кореспондент каже, що так, як кожний музулманин хоче бодай раз в життю відвідати місто Мекку, де знаходиться святий камінь, так кожний варшавський злодій мріє про відвідини Америки, головно міста Шикаґа, що є другим центром злодіїв. В останніх часах прибуло до Варшави кілька шикаґовських злодіїв, які своїми оповіданнями про добрий злодійський заробіток у Злучених Державах викликали в своїх варшавських товаришів то професії непереможне бажання відвідати ту доларову країну. Треба знати, що для такого товару як варшавські злодії не є перешкодою ніяке ембарґо; отже внедовзі шикаґовська поліція буде мати до діла з польськими злодіями.

УКРАЇНСЬКА ГОДИНА НА РАДІЮ В РОЧЕСТЕР.

В неділю, 10. травня від год. 5 до 5:30 з Рочестерської Радіо Стації W. H. A. M. відбудеться концерт.

Програма: 1) Червона калина, К. Стеценко; дует пп. Стела і Марія Климців. 2) Забудь мене, К. Стеценко; Марія Климців, сопран. 3) Серенада, М. Гайворонського; Мирослав Цуцик, скрипак. 4) Минули літа молодії, О. Нижанковського; Юлія Січинська, сопран. 5) Українські народні танки; селянська оркестра П. Климціва.

ОРИГІНАЛЬНИЙ ДЕКРЕТ РАДИ КОМІСАРІВ У МОСКВІ.

Рада Народніх Комісарів у Москві видала декрет, на підставі якого в Совітах мають убити 500 тисяч псів. Зі шкіри тих собак совітські фабрики робитимуть рукавички на експорт до Европи. Часописи пишуть, що селяни на вістку про такий декрет масово вбивають своїх псів і закопують їх у землю, щоби їхньої шкіри не віддати в руки чрезвичайки.

$1,523 ЗА УКУШЕННЯ.

Ромео Ґурбіїс з Леґаль, Алта.; має заплатити $1,523 за одно укушення. Він одного разу побився з Наполеоном Ґарно і підчас бійки відкусив йому конець пальця. Від укушення кинулася в пальці ганґрина і треба було палець відтяти. Суд в Едмонтоні 8. квітня оцінив втрачений палець на $1,523.

ЗАВИСТЬ НЕ МАЄ ГРАНИЦЬ.

Евангельський проповідник, Дж. А. Бравн з Невади, в стейті Мізурі, смертельно поранив револьвервим вистрілом проповідника Дж. Райдера, який помер у шпиталі. Причиною вбивства була зависть Бравна, що Райдер зумів краще зєднувати собі прихильність межи своїми парохіянами, ніж він.

„ЕВІВА МАКАРОНІ"!

Кілька днів тому відбувалися в Празі боксерські змагання. Підчас змагань Француза з Італійцем один з глядачів погірдливо крикнув на адресу Італійця: „Евіва макароні"! (хай живуть макарони). На щастя чи нещастя біля того, що кричав, сидів секретар італійського посольства в Празі, Сан Северіно, який на провокуючий визов свойого сусіда заареґував у той спосіб, що дав йому кілька поличників.

УНІВЕРСИТЕТ НА ПУСТИНІ.

Один з найстарших університетів магометан є Сіді-Окба, положений в північно-західній Африці.

Назву свою завдячує ця висока школа завойовникови, який мечем і вогнем навертав північно-африканські племена на магометанську віру. До мечету, де міститься прекрасний гріб, прибудована є школа, домівка й студентська кухня.

Домівка є подібна до курника з численними перегородками, куди входять студенти по драбині. Всі сплять на долівці без розбору, ніяких ліжок ані гардероби нема. Виклади відбуваються на плоскім даху мечету.

Темою викладів є аналіза творів святих іслама й досліди історії, при чому слухачі вчаться напамять Коран.

ПРОТИРЕЛІГІЙНІ КАРТИ ДО ГРИ НА РАДЯНЩИНІ.

Московський союз безбожників видав протирелігійні карти до гри, що представляють карикатури священиків ріжних релігій. Карти є зроблені з кращого матеріялу як звичайні й продаються для пропаганди за дешеву ціну. Кожна краска є присвячена одній з релігій. І так трефи представляють православних священиків і монахів, кери — католицьких, каро — еврейську релігію, а піки — буддизм, шаманізм і т. д.

САМОВБИВСТВА.

З невідомих причин пополнив самовбивство 55-літній фармер з місцевости Федора, Алберта, Степан Ласківський. Раньком він написав тестамент, який відтак відчитав зібраній родині в присутности свого наймита та вчительки, що мешкала в його домі; потім вийшов на поле ралити. По кількох хвилинах зайшов до стайні, підпалив сіно і вистрілом з рушниці відобрав собі життя. Зі згарищ витягнено лише обгорілі кости покійника. Самогубець був родом з села Звиняча, чортківського повіту, а до Канади прибув двацять кілька літ тому. Він зіставив семеро дітей і дружину.

Замісць вернути домів, пополнив самогубство сіенарський залізнодорожній робітник Андрій Лучка, який працював довший час в Трі Гилс, Алта. Він перебував у Канаді від 1913 року і мав коло 45 літ життя. Його трупа знайдено в корчах на передмістю пристані Ґаліфакс, Н. Ш. Він підрізав собі горло, скочив у багно і згинув. При ньому знайдено пашпорт на вільний переїзд сіпіярськими залізницями, 150 долярів готівки, кілька фотографій і записну книжку, в якій стояло написане: „Повідомить Т. або П. Кавюка, почтова скринка 183". Лучка вибрався в дорогу до Рідного Краю і не відомо, з якої причини пополнив самовбивство у пристані. Пашпорту й шифкарти при ньому не знайдено. Лікар ствердив, що труп мусів лежати в багні яких три тижні.

САМОГУБСТВО АДВОКАТА.

В Мінхені відібрав собі життя один з найзамітніших місцевих адвокатів, д-р Саль. Він адміністрував маєтками кількох великих богачів і коли прийшло до обрахунку, виявилося, що адвокат не має грошей. Здається, їх здефраудував. Тому, що присутні в канцелярії адвоката клієнти домагалися грошей, яких д-р Саль не мав, він пішов на хвилину до свого приватного мешкання і застрілився.

ДІТИ ЗАПАЛИЛИ ЛІС.

Наслідком неосторожности діти спричинили пожежу ліса в околиці Гон (Бельгія). Вогонь знищив великі простори ліса, якого власником є держава і приватні особи. Шкода дуже велика.

КОРОЛЕВА КРАСИ ЗАСУДЖЕНА НА 20 ЛІТ ТЮРМИ.

Паризький суд засудив бувшу паризьку королеву краси, Жержету Ґардо, на 20 літ тюрми за те, що вона вбила свого любчика.

ПОЛЯК УЧИТЕЛЬ ЗАКАТУВАВ НА СМЕРТЬ УКРАЇНСЬКУ ДИТИНУ

ТЯЖКО БИВ УКРАЇНСЬКИХ ДІТЕЙ ЗА ТЕ, ЩО НЕ ПРИЙШЛИ ДО КОСТЕЛА В ДЕНЬ ІМЕНИН ПІЛСУДСЬКОГО.

ГОРОДОК ЯГАЙЛОНСЬКИЙ (Західня Україна). — В народній школі села Добряни, учителем є Поляк Роман Сліва. Щоби прислужитися перед шкільною владою, він наказав усім дітям прийти до костела 19. березня на відправу з нагоди іменин Пілсудського. Не зважаючи на його суворий наказ, до костела не прийшло 12 українських дітей у віці від 6 до 10 років. Це страшенно розлютило патріотичне серце Поляка Романа Сліви.

Коли на другий день діти прийшли до школи, учитель почав власноручно карати їх, даючи кождому по 25 буків. 10-літню українську дитину, Катерину Стець, він так тяжко побив, що вона, прийшовши до дому, в горячці лягла до ліжка. Тяжко промучившись, вона дожила до 31 березня, коли й умерла від неймовірного болю голови. Лікарі по смерти перевели секцію та ствердили, що нещаслива дівчина померла від запалення мозкових оболон, яке сталося внаслідок великого потрясення.

Коли місцеві люди довідалися про смерть дівчини з рук вчителя Сліви, вони були страшенно обурені і вчинили напад на школу з метою власним судом розправитися з катом. Та Сліва встиг своечасно втекти з села й тим уратувався від кари за свій звірячий учинок.

ЩЕ В СПРАВІ „ПАЦИФІКАЦІЇ".

ЛОНДОН (Англія). — Засідання комісії трох, призначеної Ліґою Націй для розсліджения українських петицій зприводу польського терору й діяльности карних загонів у Галичині, відбулося в секреті. Тому годі довідатися, що там говорилося. Відомо лише, що член секретаріяту Ліґи Націй, сеньор Аскараті, здавав свій рапорт у цій справі. Вислухавши його звіту, комісія рішила зажадати додаткових пояснень від польського уряду.

ЗУДАРЕННЯ ВОЄННИХ ЛІТАКІВ.

ЛОНДОН (Англія). — В один день у двох ріжних місцях зударилися воєнні літаки, по два в кождім випадку. Підчас вправ на висоті 3,000 стіп біля Альдершоту зударилися два літаки. Обидва летуни вратувалися від загибелі при помочі своїх легкопадів. Таксамо в другім випадку легкопади вратували життя двом воєнним летунам, які зударилися своїми літаками на висоті 13,000 стіп, недалеко міста Банбори.

В обох випадках літаки запалилися й обхоплені полумям впали на землю. В британській воєнній повітровій фльоті легкопади для летунів заведено щойно в 1926 році. Від того часу при їх помочі вратувалися від загибелі 53 летунів, що мали ті чи інші пригоди підчас лету.

ОЛЕНА ВИЇХАЛА З РУМУНІЇ.

БУКАРЕШТ (Румунія). — Після зустрічі румунського короля Кароля й сербського Олександра з Румунії виїхала до Югославії розведена дружина короля Кароля, Олена. Вона є рідною сестрою югославянського короля. Вона довго не хотіла виїздити з Румунії, бо не хотіла розлучитися зі своїм сином Михайлом, бувшим королем. Та мабуть вплив брата змусив її згодитися на тяжку для неї розлуку з сином.

Олена виїхала з Букарешту в звичайнім вагоні, який був причеплений до експресового потягу, що йшов з Букарешту до Білгороду. З нею виїхала лиш одна придворна дама. Тепер у Румунії більше впевнено кажуть, що король одружиться зі своєю коханкою, Люпеску.

БОРОТЬБА З РАКОМ.

ЛОНДОН (Англія). — Можливо, що медицина вже стоїть перед розвязкою одного з найтяжчих для неї завдань, а саме вишукання ліку на страшну хворобу людства — рака. Голяндський професор Вендіен видав книжку, в якій доказує, що хворобу рака викликують у людському організмі певні зміни в крові. До того він додає, що знайшов таку сировицю, яка в певних випадках може вилічити рака. Його спроби в шпиталях дали позитивні наслідки.

Тепер газета „Геральд" повідомляє, що один з лондонських лікарів, якого прізвище вона не подає, знайшов також спосіб, як по аналізі крови дізнатися, чи людина хвора на рака, чи ні. Разом з тим він винайшов сировицю, якою можна лічити рака, вбиваючи через кров ті чинники, що викликують хворобу рака. Та все це знаходиться лише в першім ступні спроб, хоч почасти й успішних.

ПОЛІЦІЯ ЗАЙМАЄТЬСЯ ТЕРОРОМ.

ЗАГРЕБ (Югославія). — Хорватський журналіст Тоні Шлеґель зложив зізнання перед судом, що загребська поліція переводить зорганізований терор проти небажаних для неї осіб. Докладні відомости про це він передасть пізніше на спеціяльним переслуханню суду.

Багато арештованих поліцією розповідають про страшні тортури їх на поліційних стаціях. Це примушує людей давати зізнання, які поліція хоче мати від них.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.—
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

За оголошення редакція не відповідає

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи", Montgomery 5—0498. Тел. У. Н. С.: Montgomery 5—1838

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

СЕРБСЬКІ ЖОРСТОКОСТИ

В американській пресі появилися широкі звідомлення про протест німецьких учених проти переслідування Хорватів сербським урядом і сербськими хуліганськими організаціями, працючими під охороною цього уряду.

Факти утиску, подані в протесті, нагадують у богатьох випадках інші утиски, головно утиск Українців Поляками. Подібні заборони хорватських організацій, викидання зі шкіл молодіжи за найменший обяв хорватського націоналізму, душення хорватської преси, заборона хорватських церковних богослужень, панахид за хорватських подвижників, а далі ті самі погрози хуліганських сербських організацій проти хорватських провідників, похвалювання цих організацій урядом, далі хуліганські напади та безчинність уряду. Це все може до живого обурити німецьких учених та заставити їх підносити протест перед світом, але Українець не побачить тут богато нового.

Протест підняли німецькі вчені, а богато розголосу завдячує він тому фактови, що між підписаними вченими є відомий у світі німецький Жид Айнштайн, автор теорії релятивности. Українцям ледви чи можна би було покористуватися голосом німецьких учених з огляду на те, що проти Польщі веде тепер процес за нарушення прав національних меншин також Німеччина, а Польща, обороняючися перед закидами, підсуває, що всі ті закиди є інспіровані Німеччиною.

Протест піднесено перед Лігою Прав Людини в Парижі. В порівнанню з Лігою Народів у Женеві, є це неофіціяльна організація, яка може сподіватися вплинути на Сербію тільки натиском публичної опінії, а не натиском на уряд зі сторони міжнародньої організації на зїзді представників урядів. Хорвати не могли відноситися до Ліґи Народів, бо їх права в Юґославії не застережені ніякими міжнародніми договорами. Здавалося би, що їх положення тим гірше. Одначе широкий розголос, який американська преса дає протестови німецьких учених, показує, що й поза Лігою Народів можна підносити чуткий протест. Надаються до цього найкраще всякі міжнародні організації, як отся Ліґа Прав Людини, як Жіноча Ліґа Мира й Свободи, в котрої імени в Галичині робила розсліди пані Шіпшенкс. Треба тільки для цього працювати, а праця не пропаде.

МИТРОПОЛИТ АНДРІЙ ШЕПТИЦЬКИЙ ПРО ОБРЯДОВІ СПРАВИ

Божою милостю і Благословенням Апостольського престолу Митрополит Галицький до духовенства Галицької Провінції.

—o—

(Докінчення)

Для них бути католиком — це не значить приняти вселенську доктрину Христа і піддатися власти вселенських Архієреїв, лише заховувати такі-а такі дрібні провінціональні парохіяльні звичаї, що держаться прямо одної дзвіниці. Очевидно, що така вузькість понять робить їх цілком нездібними до уиійної праці, а нераз справляє, що вони є навіть шкідливі для цієї праці і не повинні бути до неї допущені, бо якжеж до широкого духа Кат. Церкви зможуть ввести людей ті, що самі того духа не мають? Це не значить, щоби Ми осуджували всі законні зміни, які провінціональні Собори в нашій Церковній Провінції впровадили згідно з потребою часу і народу. Однак тих обрядових змін уведених законно Замойським і Львівським Собором, нема дуже багато. А навпаки, є дуже багато в наше життя незаконно введених і не всіми принятих обрядових звичаїв, або — що гірше — обрядових недбальств, що з обряду роблять карикатуру. Тому, при системі доґматизування кожної зміни, стає необхідним те, що людей того типу не можна допускати до унійної праці.

Наша Церковна Провінція дійшла до того, що вузькоглядність в розумінні деяких обрядів і нецерковний, некатолицький дух в їх приміненні стає загальною небезпекою. Без нового провінціонального Собору нема мови про те, щоби знести й усунути ті рішення Замойського й Львівського Собору, котрими наша Церковна Провінція законно впровадила деякі обрядові зміни. Коли ще є які загально приняті звичаї, — може не інакше апробовані церковною Владою, як тільки мовчанкою, — звичаї, які зеднали собі нарід, до яких нарід привик і які цінить, тоді, очевидно, їх не може сам священик зміняти чи зносити, бо такі звичаї можуть через мовчаливу апробату церковної Влади стати законними звичаями.

Однак у всіх інших справах треба нам совісно і дбайливо заховувати всякі, хочби найдрібніші обряди і можливо якнайбільше пристосовувати їх до східної традиційної обрядової форми, яка в нас, на жаль, таки через недбальство поволі затрачується. Католицький дух, послух для Католицької Церкви і потреба бути готовим на поклик, коли прийдеться працювати для незединених наших братів, вимагають від нас, щоби ми були обрядовцями і не лише вірно заховували досі приписане й обовязуюче, але й відновляли наші питомі традиційні звичаї, які, або цілком або в части затрачуються. Так заховувати обряд веліли би самі літурґічні та наукові огляди.

Не є це розумно ані поважно легковажити дрібні приписи, а також робити з обряду якусь карикатурну мішанину, що не має ніякого ані літурґічного ані научного змислу. Не можна нпр. погодитися на таку латинізацію, яку, в останніх часах впроваджували на Холмщині. деякі священики, що приклякали при Службі Божій, давали розрішеня в латинській мові і старалися якнайбільше наблизитися до латинського обряду. А вже просто ґріхом є не вважати на приписану форму лише тому, бо вигідніше її не заховувати. Хто з принципу хреститься все цілою рукою і все лише раз, хто заєдно, без ніякої причини, не вживає при Проскомидії копія, хто перед Службою Божою не відмовляє молитов перед іконостасом, або допускається інших подібних пропущень і недбальств, яких числа нема, той ґрішить недбальством через незаховання припису, а навіть робить з обряду прикру карикатуру. Однак не огляд на красу літурґії і повагу Богослуження, не огляд на стиль обряду і навіть не огляд на поодинокі приписи, які треба совісно заховувати, лише без порівнання вищі і ширші мотиви вимагають від нас обрядовости. Вона є потрібна Католицькій Церкві, без неї ми не тільки не можемо послужити Католицькій Церкві в ділі привернення до єдности Церкви відлучених братів, але просто шкодитимемо Церкві в цьому ділі. Обрядовість потрібна й для нас; безумовно нам треба перестати наслідувати, треба нам бути собою, бо лиш так зможемо щось Церкві принести, щось для неї зробити.

Може бути, що є багато католиків, які нічого більше не бажають, як тільки того, щоби ми не були допущені до унійної праці. Багато бажало би видіти нас замкнених у Галичині, занятих внутрішніми боротьбами, засуджених на вічну безплідність і нечинних у справах, що відносяться до вселенної Церкви. Однак ніяким чином не лежить це в нашому інтересі ані в інтересі Католицької Церкви давати тим нашим приятелям найсильніший арґумент, що ми є дійсно такими, якими вони хотіли би нас видіти, себто неспосібними до унійної праці і шкідливими для неї.

Нам треба вірно заховувати всі наші давні обрядові і церковні передання. Це не значить, щоби ми мали приймати якісь незнані й чужі нам обряди російської синодальної церкви. Але, коли між нашими старими і давніми переданнями находяться деякі звичаї, які заховалися і в синодальній церкві, то це не може бути для нас причиною, щоби ці наші давні звичаї занедбувати.

І до нашого народу не можемо йти з програмою легковаження або й висміювання всього, що рідне, що наше, що східне, що нам питоме, що нам батьки передали, бо таким представленням річи зробимо їм правду Христової науки зненавидженою. Тим менше з такою програмою можемо йти до відлучених, що свої обрядові звичаї можуть цінити як віру.

Очевидно, треба їх довести до того, щоби вони віру ставляли на першому місці. Але чи це осягнемо, висміваючи їх звичаї? Чи радше не наразимося на те, що й нас зненавидять і науку, котру би ми хотіли передати?

Зрештою, неправильно протиставляти віру обрядові. Обряд є визнанням віри й очевидно без віри не має вартости; але й віра без визнання віри — без того найважнішого діла віри, яким є її торжественне визнання — є мертва і без значіння. Відлучення богослужебних відправ від віри і протиставлення одного другому є протестантською думкою.

Програма св. Ап. Павла: **всім ставати для всіх** — обовязує нас. Тому, щоби східних для Бога і Церкви приєднати, треба нам самим східними бути або й східними ставатись. Очевидно, чим більше дбатимемо про обрядові традиції нашого народу, тим сильніше треба нам буде працювати над тим, щоби дати тому народові католицьку свідомість, то є свідомість належности до вселенської Церкви і привязання та любов до тої Церкви і її зверхника, Римського Архієрея, до всіх прав і догм Церкви.

До цієї католицької свідомости і привязання до Католицької Церкви мусимо змагати всіми можливими засобами. Коли ту свідомість і то привязання в нашому народі побільшає почитання Пресв. Серця, Непор. Зач. Преч. Діви Марії, то сміло наш нарід до цього почитання і любови будемо заохочувати, але в почитанні Христового Серця будемо стерегтися сліпого наслідування лиш того, що бачимо в костелах. Почитання Христового Серця чи Непор. Зачаття можуть рівно добре прибрати західну, як і східну форму. Чому їх не приміняти до нашого обряду, чому не надати їм східно-византійської форми? Наш обряд чимраз частіше звуть і Римська Курія і богослови кат. світа византійським обрядом. Ту назву оправдує факт, що Византія надала нашому обрядові його дефінітивну форму і що ми цей обряд з Византії приняли. А коли так, чиж можемо називати византинізмом лише те, що є недоброго в традиції византійської Церкви? Очевидно, в цих традиціях є схизма Фотія і Керулярія, в цих традиціях надто далеко йдучі вимоги цезаропапізму. Того всього очевидно відрікаємося і це все осуджуємо. Але чи можна те осуджування і відречення звернути до цілого обряду і так само обряду відрікатися, як і схизми? В традиціях византинізму є неодно, чого одобряти не можемо. Зовсім так, як і на Заході і в історії західних церков є такі напрями, противні духові Католицької Церкви (ґаліканізм, йозефінізм, американізм), з якими не можемо погоджуватися. Передовсім-же таким ложним і злим византинізмом є доґматизування обрядів, приписування доґматичного значіння обрядовим формам. Дивно нераз видається, як люди, що виступають найбільше проти византинізму, являються найзавзятішими византиністами в приписуванні доґматичного значіння малим, а часом і незаконним звичаям, що не мають ані правної, ані душпастирської підстави, та називають схизматиками найкращих католиків тільки тому, що в своєму „Вірую" не хотять вложити неканонічних додатків.

Хто привязує надмірне, майже доґматичне значіння до якихнебудь дрібних обрядових практик — той багато не ріжниться від того православного батюшки з царських часів, який з патосом твердив, що широкі рукави його ряси мають „доґматическое значение". Очевидно, що таке твердження є абсурдним византинізмом. Однак, щоби його вилічити, треба почати від важніших справ, треба довести його до вселенської віри й підчинення Папі, а тоді він може й не знаючи, коли зрозуміє, що можна носити вузькі рукави й подобатися Богові. Колиж проти византинізму його широких рукавів і бороди підемо боротьбою з таким самим византинізмом вузьких рукавів і обголеної бороди, — то ледви чи колись його переконаємо про правдивість католицької науки.

Коли будемо боротися упертим обстоюванням дрібниць проти двоперстного знака хреста (старо-обрядців), сугубого Алилуя, таких то а таких постів, тоді помножимо трудноці так, що не буде можна й подумати про допровадження до якоїнебудь єдности.

Тільки ширина Христових поглядів, тільки вселенськість науки можуть стати ліком на східний чи західний византинізм.

Благодать Господа Нашого Ісуса Христа нехай буде зо всіми Вами. Амінь.

Дано при Нашому Архикатедральному Храмі св. ВМ Юргія, дня 13. квітня 1931 в другий день Празника Христового Воскресения.

† Андрей,
Митрополит.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ.

WHO IS HE?

В „Народній Волі" з дня 5. травня 1931 р. знаходимо допис з Филаделфії, затитулований **„Пан Грибівський і осторога з краю"**, підписаний Іваном Гайовим. Читаємо там таке:

„В „Громадськім Голосі" з 21. березня читали ми осторогу перед самозванцем, котрий їздить по Америці і Канаді і представляє себе за делеґата з краю. Осторога та була передрукована в „Народній Волі" і як би п. Грибівський далі їздив, то не зашкодило би ще раз пригадати її людям.

Скільки я міг бачити в Филаделфії, то система його така, що сам він публично не говорить, хто його прислав і кого він репрезентує. Це роблять його прихильники, котрі наперед розпускають чутки про „делеґата з краю" та ріжні важні речі, які він має сказати".

Отой Грибівський „більше говорить про УВО" і рішає, що „тільки військова орґанізація" визволить українські землі від усіх окупантів.

Допис „оборонця" з Филаделфії кінчиться тим, що „Ми віримо, що п. Грибівського не прислала в Америку ніяка українська організація з краю..."

ПОЛЬСЬКА АМЕРИКАНСЬКА ГАЗЕТА ПРО ВИСЛАННИКІВ УВО.

„Недзельни Ґурнік-Праца", з дати Вилкс Бері, Па., дня 3 травня 1931 р. приносить таку відомість зі Львова, яку подаємо в дослівнім перекладі:

Українці з Америки не будуть посилати грошей до Малопольскі.

ЛЬВІВ.— Виходячий у Львові орган української соціялістично-радикальної партії „Громадський Голос" подає як свою кореспонденцію, що відбутий в Скрентоні зїзд організації Оборони України широко дебатував над справою своїх відносин до Української Військової Орґанізації й остаточно ухвалив слідуючу резолюцію:

„Зїзд осуджує політику проводирів УВО як шкідливу для української справи і у своїх наслідках часто провокаційну і поручає своїм членам, а також і відділам у цілій Америці вияснити українському громадянству в Америці політичне замішання поглядів, які поширюють між ним висланники УВО".

САМОЗВАНЧИЙ ДЕЛЕҐАТ В АМЕРИЦІ.

У звязку з тим польським голосом подаємо, що соціялістично-радикальний старокраєвий „Громадський Голос" в числі з 21. березня 1931 р. пише під заголовком „Самозванчий делеґат в Америці" таке:

„З українських часописів в Америці довідуємося, що там товчеться від листопада минувшого року якийсь Омелян Грибівський, котрий всюди представляє себе як делеґат від „краю". Цей Грибівський виступає в імени „краю" на вічах і зборах, хвалиться уповноваженнями від організацій в краю та... збирає на „роботу в краю".

Отож щоби не було баламуцтва між українськими людьми в Америці, стверджуємо слідуюче:

По засягненні докладних інформацій у всіх орґанізаціях у краю виявилося, що ніяка краєва орґанізація жадного Омеляна Грибівського як делеґата до Америки не висилала.

Таким чином названий Омелян Грибівський є звичайним самозванцем, який не має найменшого права говорити іменем краю, бо його не уповажнювала до того ніяка, навіть найменша краєва орґанізація.

Можливо, що цього п. Грибівського вислала якась група з Парижа чи Женеви для своїх цілей. Однак з такими групками каварняних „революціонерів" ніяка краєва орґанізація не має і не хоче мати нічого спільного. Край таких „повно-

Зденька Скожепова-Беранова.

ВЕСНА НА ЗАКАРПАТТІ

Весна на Закарпатті не така як у Чехії, де нині сонічно, а завтра дме снігом. Тут весна тепла, дні ясні, а сонішне проміння має рожеву краску. В лісах повно гомону, крику та співу. Живе тут кожна покинута дорога тисячекратним дрібним життям і тисячними звуками. Чоловік, що прийшов із країни, в якій лише з трудом живеться птахам, де околиця німа, де є таблички, що забороняють людям ломити галузки та де є цивілізація — є оглушений всім тим багацтвом природи й учиться від неграмотних Русинів любови до всього, що жиє і росте. По праці Русин сідає перед своєю хижиною та покурює люльку і слухає всіляких звуків, що гомонять довкола. На самоті, на порозі своєї хатини не знає нічого про світ і довго не буде знати. Нема таких подій, тим меньше ґазет, щоби йому щось про те сказали. Знає біду, та не знає її так, як знає робітник у місті (?), який ходить від місця до місця та просить праці, щоби міг прожити бодай день-два. Нема тут того новітнього невільництва. Прошак тут ходить за прошеним хлібом, коли вже старий, а дверей перед ним не замикають; тут людина є якось більше людиною між рівними собі. Зрозумієте це все, коли побачите Русинів по праці в лісі чи в полі, або на винниці, як сидять і дивляться Господу Богу до вікон.

У такі то весняні вечорі зявляються Чехи, або з „королівства", як про себе самі говорять у дивній гордости. Тут і там стрінете їх на самітних стежинах у низькому лісі, з рушницею на рамені. А коли серед чудового сумерку почуєте вистріл, можете сказати напевно: то Чех. Є сонішні дні. В таку пору виходять мисливці на стійку. Це не лише ловецька пристрасть витягає їх туди, а певно і краса тутешньої весни. Журкіт потоків, накликування качурів і звучний ґолос чайки, тихий звук водних курок в очереті. Спів дроздів і косів, крик шпаків і кукання зазуль, цвірінькання зябликів, а як повіває вітер, притишений дзенькіт дзвіночків стада, що десь пасеться, рев осла, привязаного десь біля хижі; під ногами зелений килим пахучий фіялками, під червоними прутами лозини жовті болотяні цвіти і водні лелії, золотий дощ пилу, що сиплеться із цвітів, над головою голубе сумрачне небо, а з появою першої зірки тихий лет слукв (слоньок — „снайп"). Тягнуть (летять) усе дві й дві та підчас лету озиваються скрипливим звуком, що висловлюються кількома високими тонами. Це вияв радости, любови, оповідання про батьківщину. А чоловік стоїть і подивляє тайни весни, в душі-ж його лише одно бажання, щоби... птах прийшов на його стріл. Колиж пострілений паде, відірваний від свого приятеля, чоловік є спокійний іще тепле пташаче тілечко, окровавлене, привязує до ловецької торби, одначе передтим іще виривае як трофей найгарніші два пера з крилець пташини. Бож потім вечером можна почванитися перед приятелями у каварні ловецьким щастям. Бо колиб розповідав про те, як Божа рука спочивала над околицею, тоді як тягли слукви, як засвічувалися зірки, як засипляли пташки в ґніздах... цеж годі, його висміяли би. Я мала все лише одно тихе бажання, коли я чула, як стріляють: Щоби ця рука поклалася на серце чоловіка, що саме вбив птаха, щоби лише трохи стиснулася, а вже почув би жаль і ... заболіла би його ця кров на пірю пташини. Може йому, колиб вертався з вечірньої мандрівки, приємним було б йому й пугукання сови, можеб здавалося йому, що і цей птах каже йому „добраніч", а срібним дощем падалоб йому на серце ґеґання диких гусей, яких уже не бачив би, бо мряки вже згусли, а які летять високо під небесами у виді трикутника аж десь на Україну.

І приніс би собі щось більше, ніж добичу, а саме зворушення, яке є солодке після гарного дня, а по якім так добре спиться.

Та у весняні ночі й сон перериваують. А все пісні. Десь співає молоденька циганка, а співає, наче соловейко, румунську думку з кількох строфок. Колиж пробудить вас, то довго не могтиме вснути: будете думати про її гарний і певний голос, або підете до вікна та відчините нарозтвір, щоби було ліпше чути. А коли перед вашими вікнами є й дерева, тоді мусітиме глядіти на білий місяць, що наче живий переходить поміж галуззям. Та це вже, даруйте, романтичність, глядіти в наших часах на місяць, що, ні? Тому всьому винна весна на Закарпатті тай та циганчина пісонька. Можете собі подумати, що ви в Чехії, сидите собі в Народнім Театрі, а декорація перед вами є жива. Десь співає Кармен. Маєте знамениту ілюзію. Одначе тут воно гарніше ніж у Народнім Театрі — саме тому, що то життя.

(З чеського переклав М. Н.)

Батько (до сина): Як жеж тобі пійшов іспит?

Син: Хай тато лише подумають! Професор, що мене питав, то був саме той пан, що свого часу оставив нашу тету Петронелю „на леду"! Тому я вважав за відповідне зовсім не відповідати йому.

власників" не хоче знати і перед ними остерігає українських людей в Америці."

„СЛОВО ПОЛЬСКЕ" ПРО ГРИБІВСЬКОГО И „ГРОМАДСЬКИЙ ГОЛОС".

Коли „Громадський Голос" натякував оту осторогу перед Грибівським як „самозванчим делегатом", появився у віщеспольськім органі „Слово Польске" з дня 27. березня 1931 р. коментар до цеї остороги, затитулований **„Як то Сеник перемінився в Омеляна"**.

Читаємо там таке:

„Велика політика" львівських Українців має часто й свій гумор. І так орган українських соціял-радикалів „Громадський Голос" в ч. 11. з 21. березня ... умістив комунікат, що остерігає українську еміграцію в Америці, що по другій стороні океану появився самозванчий „делегат з „Галичини", якийсь Омелян Грибівський, який збирає в Америці пожертви між Українцями на „роботу в краю. „Громадський Голос" остерігає, що Грибівський не має ніяких повновластей, не репрезентує ніякої організації української і тому не можна давати йому долярів.

Тимчасом Омелян Грибівський є ніким іншим, лише знаним ... з терористичної організації УВО, б. командантом ... тої організації в Галичині Омеляном Сеником, знаним ... у Львові з процесу ... на „Таргі Всходнім". Тепер Сеник виcланий ... до Америки і ... від еміграції долярів на дальшу акцію підпалів і саботажів, а для простої ... прибрав назвисько Омеляна Грибівського.

... не можемо поміряти редакторів „Громадського Голосу" про таку страшну „гаффу", що „Івась не пізнав сусіда Василя". Скорше можемо припускати, що це остереження має безпосередній звязок з нашими вчорашніми ... поданими в статті ... „Де виливали гроші з бандитських нападів УВО". Як ... ми подали, орган націоналістів „Розбудова Нації" закинув членам Укр. Соц. Рад. Партії, що будучи членами команди УВО, допустилися вони ряду надужить фінансової натури, що обертали гроші добуті „криваво" через УВО, на свої цілі приватні чи партійні. Правдоподібно отже „Громадський Голос" зреванжувався тепер і остерігає українську еміграцію в Америці, щоби не спішилася аж давати долярі Омелянові Сеникови.

Стільки про гумористичну сторінку боротьби „Громадського Голосу" проти націоналістів з УВО і ОУН. Справа та однак має і свою поважну сторону. Сеник Грибівський виїхав по нові доляри до Америки, щоби з одного боку розвести в Польщі нову акцію саботажову — з другого боку безкритичні маси української еміграції в Америці наставити ворожо до польської держави. Та акція Сеника повинна бути зараз спаралізована в зародку польською владою. Рівночасно тою справою повинна занятися польська еміграція в Америці."

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ШИКАГО, ІЛЛ.

Концерт Українського Хору.

Вже чотири місяці минає від часу, як Український Хор м. Шикаго своїм виступом на концерті в Сівік театрі (в будинку Шикагоської Опери) заслужив на признання не тільки своїх, але також звісних критиків американських часописів як: Chicago Tribune, The Chicago Daily News, Evening American, Herald Examiner і Evening Post.

Радувалось кожде щире українське серце успіхом нашої пісні ще довго по концерті, та ждали часу, коли знову рознесеться новина про новий виступ Українського Хору.

І якраз на закінчення сезону Український Хор м. Шикаго під управою знаного і заслуженого на музичному полю свого нового дірігента як також щирого українського громадянина, д. Л. Сорочинського з Рочестер, Н. Й., влаштовує „Величавий Концерт" з новою, цікавою і ріжноманітною програмою в Шопен Скул Авдиторії при Campbell, Rice & Western, в неділю, дня 10-го травня, в год. 3-тій пополудні.

І знову полине краса нашої пісні, ті перли нашого богатства з нашої безталанної, в кайдани ворогами закутої України.

Полине пісня радости, горя і смутку, бо в нашій пісні і поезія й історія, усе життя, від колиски до гробової дошки, як сказав наш заслужений дірігент і музик Ф. Колесса.

Тому спішім всі на концерт Українського Хору під проводом д. Л. Сорочинського, покажім своєю численною присутністю, що цінимо красу нашої пісні і допоможемо гарному ділу Українського Хору м. Шикаго, ширити дальше нашу українську пісню між чужинцями в її найкращій одежі.

Нехай пригадаються нам слова нашого незабутнього Кобзаря Тараса Шевченка.

Наша дума, — наша пісня
Не вмре, не загине...
От де, люди, наша слава,
Слава України.

В першій части програми Українського Хору виступить молодий скрипак, п. Семен Чуба з Шикаго.

А важною атракцією концерту буде участь знаного артиста-скрипака з Ню Йорку, п. Василя Чосника, який якраз під цю пору виступає в одному з більших театрів Шикаго „Ілліной Театрі". Доля судила якраз нам, Українцям у Шикаго, перший раз почути нашого артиста, який на запрошення Українського Хору згодився виступити на цьому концерті.

В справі білетів просимо удаватися до секретарки Українського Хору — п-ни Марусі Винярської, 817 N. Read St., Phone: Humboldt 5919.

Адреса льокалю Українського Хору: 2408 W. Chicago Ave., Chicago, Ill.

Василь Петрович.

БЕЙОН, Н. ДЖ.

Свято в память Шевченка.

Дня 3-го травня зійшлися бейонські Українці, щоби співами, деклямаціями та промовами помянути сімдесятьлітну річницю смерти творця великої книги України — Кобзаря.

Заходами української громади при українській гр.-кат. церкві й співацького товариства „Боян" уладжено концерт, щоби тим способом звеличати память Тараса Шевченка як автора думок, які ніколи не старіються, які завжди нові, свіжі й живі.

Та видно, що мало з нас читає Кобзаря „од слова до слова", коли невелика концертова галя навіть до половини не була заповнена. Було мало старших громадян, а ще менше молодіжи. Якби не хор „Боян", який зложений головно з молоді, так взагалі не було б на концерті молоді. А треба сказати, що на концерт зложилась дуже добірна програма. Хор мішаний і хор діточий української школи „Луг", під доброю дірігентурою місцевого дякоучителя, гром. Василя Мельничука, виконав кожду точку уміло і старанно. Поодинокі деклямації шкільної дітвори, як М. Гриника і Розалії Курило, дует панни Марії Озима й Анни Борис заслугують таки на особливу увагу. А уже найбільше оплесків збирала маленька школярка, Розалія Оленчук, яка знаменито відспівала кілька пісень. Хорови і солістам акомпанювала на піяні п-на Марія Кушнір, а також панна Анна Ядловська. Вступне слово мав місцевий парох о. Захарко, а святочну промову виголосив гром. Д. Галичин, підносячи ті великі ідеї, які проповідав наш геній і за які терпів.

Присутний.

Зрадився.

Пише Українець лист, а Поляк лукаво заглядає, чи не вичитає чогонебудь. Побачивши се Українець, кінчить лист отсе:

— Написав би ще більше, але проклятий Лях заглядає мені поза плечі і читає, що пишу.

— Далібуг, пане, же неправда! — обізвався почервонілий Ляшок, зраджуючи сим обізванням свою вину.

ПРОТОКОЛ

З РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОГО УРЯДУ У. Н. СОЮЗА, яке відбулося на днях від 16. до 20. лютого 1931 р.

Звіт гол. рекордового секретаря, Івана Каштанюка.

(Продовження).

(10)

Ту потрібну силу придбати і підготовити також неможливо за посередництвом переписки з головної канцелярії. До того потрібно би було стягнути інтересованих близько осідку головної управи і перевести відповідні курси особисто. Безперечно, що це не моглоб обійтися без кошту, який требаб уважати корисним для організації вкладом. Чи і як ми би це зробили, це залежати буде від дальшої дискусії й ухвал сього хвального засідання, а головно від того, яка викажеться загальна опінія членів і активність найбільше тут інтересованої сторони, то є молодіжи.

Прошу не забувати, що моїм обовязком було зібрати відомости щодо стану річи, а зібравши їх, дальше моїм обовязком є в першій мірі самому подати висновки і тому, що мені першому приходиться в тій справі забирати голос, то це не значить, що я форсую такі пропозиції і пляни. Длятого все, що я дальше в тій справі скажу, не буде пляном ані пропозицією, тільки моїм поглядом на підставі зібраних відомостей при помочі квестіонаря. Це застереження я підношу тут тому, що длятого, що мені було вже попереднього доручено цею справою займатися, тай приходилося в тій справі забирати найбільше голосу, на мою адресу вже сипляться докори, що я брався пластовий рух розпочати, однак до сеї пори нічого не зробив. Хочу отже зазначити тут, що я досі зробив в справі пласту все, що було мені доручено і що було в моїй силі і тільки по такій мірі зобовязуюсь робити дальше.

Мій особистий погляд на сю справу є такий, що випадає зробити експеримент з підготованням лідерів зпоміж молодіжи. Перевести курс вивчення пластових завдань і обовязків, получених з інтересами нашої організації, бо така акція з нашої сторони, навіть у найгіршому разі, шкоди організації принести не може, тільки користь, хочби остаточно вкінці й показалося, що пластового руху при організації вести не можливо.

Звіт мій, як рекордового секретаря, не був би вичерпаний, якби я, так як майже кождого року, не згадав про моїх співробітників, відділових діловодчиків, з котрими доводиться через рік працювати, а відтак овочами тої співпраці вказуватися. Без тої співпраці вимінених співробітників було б неможливо щонебудь осягнути. Від їх досвіду і справности залежить у великій мірі поступ нашої організації. Без тої співпраці головний уряд і головна канцелярія були би безсильні організаційне діло вести. І тому, коли нам приходиться тратити котрого з них, ми мусимо того жаліти. Кождорічні вибори приносять нам зміни тих сил, таких важних у житю організації, і з того приводу мені майже що року приходиться жалувати. Одначе за ввесь час мого урядування не було такої великої зміни, як після щойно минулих річних виборів відділових. Майже дві треті секретарів відділових змінено. Це щось страшного. В таких обставинах не моглоб істнувати нияке інше асекураційне підприємство, з якими нас так часто беруться рівняти. І хоч у новообраних секретарях ми певно дістали людей гідних довіря і такого відзначення, з котрих по рокови співпраці з головною канцелярією можуть виробитися не гірші від попередніх сили, то всеж таки факт остається фактом, що підготовлені відійшли, а нам приходиться нових підготовляти; а це значить не що іншого, тільки те, що замість дальше поступати з приготовленими силами, ми мусимо завертати назад під тим оглядом на місце, де ми були рік, або й кілька літ тому. Правда, що ті часті зміни і перевибори вже довели й до того, що між нововибраними часто знаходяться й такі, що вже бували в тім уряді і в многих випадках вистарчить короткого часу на навязання з ними відновленої співпраці; та всетаки і при найліпших обставинах задля річних виборів розмах в організаційній праці муситься здержувати, заводяться ріжні комплікації, спізнення й упиминання, гори зайвої переписки, непотрібна витрата енергії, непорозуміння і докорання. Все те тільки може знеохочувати, а не підбадьорювати до інтензивнішої організаційної роботи. Підносячи цей факт, я не нарікаю на демократичний спосіб вибирання організаційних діловодчиків, а тільки доказую, що конечним є впровадити і під тим оглядом нову систему, яка унеможливляла би безпотрібну зміну тих діловодчиків зі шкодою для організації.

Заслужений.

— А дивіть, сусіде, я і не знав, що у вас таке добре серце. Повну миску пшоняної каші даєте псові.

— То не з доброго серця, а за те, що покусав польського жандарма.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. ім. Ди. Вітовського, від. 375, повідомляе всіх членів, що місячні збори відбудуться в пятницю, 8-го травня, в годині 8-ій ввечір, з причини літних днів. Заразом подається до відома, що більше повідомлень на збори писатись не буде, аж при зміні для зборів. Проситься товаришів, щоби хоч раз всі прийшли на збори і вирівнали свої вкладки. — Іван Чопик, предс.; С. Я. Крутій, секр.; Я. Лезняк, кас.

КЛІВЛЕНД, О. Тов. ім. Івана Франка, від. 334, повідомляе своїх членів, що місчний мітінґ відбудеться 10-го травня, в годині 1-ій пополудни, в Укр. Нар. Домі. Обовязком є кождого члена прийти на сей мітінґ. Уряд завважав, що члени мало приходять і спізняються на мітінґи, тому коли так дальше буде, то з тими членами будесь поступати після статута. Проситься членів приєднувати нових членів і записувати свої діти до своєї рідної організації. — Василь Репужінський, предс.; Г. Сушко, рек. секр.

МУСКІҐОН ГАЙТС, МІШ. Тов. Просвіта, від. 131, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 10-го травня, в годині 2-ій пополудни, в гали церковній при Парк Евс. Проситься всіх членів прийти і вирівнати свої вкладки. — Василь еШремета, предс.; Йосиф Доманчук, секр. фін.; Теодор Бойко, секр. рек.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. Тов. Запорожська Січ, від. 234, повідомляе всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що мітінґ відбудеться в суботу, 9-го травня, в годині 7.30 ввечір, в гали У. Н. Дому, 214 Фултон ул. Обовязком є кождого Алена прибути на мітінґ, бо є важні справи до полагодження. Буде справозданнє контр. комісії, бо минувшого мітінґу не було через якісь перешкоди. Пригадується всім довгуючим членам, щоби вирівнали свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. Рівнож пригадується членам, щоби поплатили за тікети, щоби не тяглось по кілька місяців. Проситься нових кандидатів, котрі хочуть вступити в члени У. Н. Союза і Товариства, прийти на мітінґ. Вступ вільний. — Ів. Кіценюк, пр.; М. Генега, кас.; К. Пілат, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. Любов, від. 45, повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в неділю, 10 травня. Проситься всіх членів явитись, бо є важні справи до полагодження. Члени, котрі не вирівнають своїх довгів, будуть суспендовані. — Микола Ю. Сеник.

ЧЕСТЕР, ПА. Бр. Сош. св. Духа, від. 237, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 10 травня, точно в годині 2-ій пополудни, в Укр. Нар. Домі, 4-та і Борд ул. Напоминається членів, щоби усі як оден прийшли на сі збори і вирівнали свої довги, бо противнім разі будуть суспендовані. — Іван Стецик, писар.

ЧЕСТЕР, ПА. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 156, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 10-го травня, точно в годині 1.30 пополудни. Проситься всіх членів прийти на мітінґ, бо є дуже важні справи до полагодження. Предсідатель наложив на неявившогося члена 50 ц. кари, а на урядник 1 дол. Проситься довгуючих членів вирівнати свої залеглости. — Н. Іщук, предс.; П. Левицький, кас.; В. Новак, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Повідомляється членів Тов. ім. Князя Данила, від. 356, що місячний мітінґ відбудеться в суботу, 9-го травня, в годині 6.30 ввечір, в Нар. Домі, 3322 Норт Лавренс ул. Проситься усіх членів прибути на мітінґ на означений час, бо є важні справи до полагодження. Взиваеться довгуючих прийти на сей мітінґ і вирівнати свої вкладки, бо щоб опісля не нарікали на суспендованнє. — Мих. Долинний, предс.; Г. Лесик, кас.; О. Діорка, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Подається до відома членам Тов. Єдність, від. 163, що місячні збори відбудуться в неділю, 10 травня, в годині 1-ій пополудни, в домі Укр. Амер. Горожан, 847 Норт Френклін ул. Проситься всіх членів місцевих і позамісцевих прийти на збори, бо є дуже важні справи до полагодження. Напоминається довгуючих, щоб вирівнали свої довги, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Мих. аПраннч, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Укр. Тов. „Буковина" повідомляє, що збори відбудуться в суботу, 9-го травня, в год. 8-ій ввечір, в Укр. Роб. Домі, 15 Іст 3-та вул. Обовязком кожного члена були присутним на цих зборах, бо є важні справи до полагодження. Кожний член обовязково повинен бути на зборах і платити точно свої належитости кожного місяця. Обовязком є привести одного нового члена до Товариства і У. Н. Союза. Всі ті, що прийдуть зі своїми знакомими і впишуться в члени, будуть приняті без вступного. Кожний той член, що не буде присутний на зборах, підлягає карі після статута. — М. Т. Паламарок, секр.

Славний оперовий співак Лабляш (1794—1858) відомий був з розсіяности. Як виступав у Берліні, запросив його до себе пруський король Фридрих II. У ждальні позволили співакові задержати капелюх на голові, щоби не перестудився. За пів години покликали Лябляша до короля. Лябляш із схвильовання забув, що має капелюх на голові, схопив чужий капелюх, що висів на вішалі та з двома капелюхами, одним у руці, другим на голові, ввійшов до авдієнційної салі. Король, як побачив це, розсміявся. щиро. Лябляш, збитий з пантелику, спитав:

— Сайр, чи вільно мені спитатися, що спричинило таку веселість у вашої величности?

— Мій любий Лябляше, — відповів король — скажи мені, будь ласка, котрий направду капелюх твій? Чи той, що його маєш на голові, чи той, що його держиш у руці?

— Ах, Боже, — скрикнув Лябляш і схопив комічним рухом капелюх з голови. — Два капелюхи то таки забагато для такого, хто втратив голову!

Чоловік сварився з жінкою. Вкінці, коли бачить, що не переговорить її, розбираеться спати, одначе передтим іще набрав собі в мидницю теплої води, щоби вимити та вимочити ноги. Жінка як побачила, що чоловік мие ноги, щоби йому ще й тепер докучити, каже:

— А як обмиєш собі ноги, то не виливай води. І так не маємо дома нітрошечки чорнила до писання!

—o—

Подвійна служба.

Шеф поліції у малім містечку був також ветеринарним хірургом. Одної ночі дзвонить телефон. Жінка шефа відповідала в телефон.

— Чи є пан Бленк дома? — питає голос.

— А в якій справі ви його потребуєте: ветеринарній чи поліційній? — питає жінка шефа.

— І одно і друге, — відповідає голос. — Ми тут не можемо отворити пащеки булдоґови, якою він держить злодія.

ТАРЗАНОВІ ЗВІРЯТА.

(13)

Пантера впала скрівавлена на землю, а Тарзан добивав її ножем. Акут ледви встиг відскочити, щоб не попасти в лаби зраненої й розлюченої звірини. Здивовані й переляканї малпи з віддалі приглядалися боротьбі людини з пантерою. Скоро білий силач переміг страшного для малп звіра-пантеру й в очах їх став якимсь надприродним чудовищем.

—o—

Ще раз джунглі почули страшний крик переможця, який видав Тарзан, ставши ногою на жертву пантери. Акут і його малпи приступили ближче до Тарзана та зі здивованням і подивом розглядали переможця та його жертву. Тарзан перший заговорив до них: „Я два рази вратував життя Акута. Коли Акут, або його малпи будуть знову загрожені чим, то треба, щоб хтось з вас видав такий крик".

—o—

Тут Тарзан почав кричати тим самим голосом і звуками, які видавали малпи з племени Керчака, коли вони скликали своїх малп до купи, або попереджали їх про небезпеку. Далі Тарзан говорив малпам, що коли вони почують такий самий його крик, то значить, він у небезпеці. Отож вони мусять поспішити йому на допомогу, памятаючи, що він урятував їх Акута й тепер вони приятелі та союзники.

—o—

Вислухавши Тарзана, малпи почали далі шукати їдження й бавитися, неначе нічого не сталося. Акут усе старався бути ближче до Тарзана, а коли що знаходив смачне до їдження, то давав Тарзанови, щоб тим висловити йому свою приязнь та подяку. Тарзан побачив, що Акут став його сердечним приятелем. Це радувало Тарзана, бо він уже почав почувати себе знову не одиноким, а в значному товаристві.

—o—